

deseterim volilnim možem vsilili Žičkarja za poslanca, ko niti eden duhovnik zraven ni bil. Ali ne smeši «Slov. Narod» s svojimi neumnimi trditvami samega sebe?

Slov. Gradec. (Blagoslovljenje nemške sole.) Naši hajlovci so se vsi hripavi od zadnje nedelje, ko se je blagoslovila slovenjegraška ponemčevalnica. Toliko praske in kričanja v naši dolini že dolgo ni bilo. Pa čeprav je največja zmožnost naših hajlovcev ne v glavi ampak v krepkih pljučah, vendar sami bi ne mogli napolniti naše doline s svojim vriskom. Zato so si naročili iz vseh štirih vetrov sveta pomagace. Dobro znamenje je, da naši Nemci ne morejo sami narediti nobene večje slavnosti, ker jih je premalo, ampak morajo za vsaki slučaj v druge kraje iti na posodo prosit. V Slovenjigradec so prišli ob tej priliki tudi isti gospod, o katerem je dolgouhi »Štajerc« trdil, da so na shodu v Mariboru rekli, da »slovenski kmet ni pošten.« Iz tega se razvidi, kako prijatelji slovenskega kmeta so bili zadnjo nedeljo v Slov. gradu vkup zbrani.

O nalogi nemške sole se je veliko govorilo. Kot glavni namen nemške sole se je naglašalo, da mora otroke v nemškem duhu vzgojevati. Prvo torej ni, da se otroci mnogo naučijo in dobro vzgojijo, ampak da postanejo zagrizeni Nemci in nemškutarji. Stariši, pred tako solo pozor!

Cerkvene zadeve.

Prvi mučeniki 20. stoletja. Misijonski časnik «The Annals of the Propagation of the Faith» piše: «Prvič v tem stoletju se je prelivala krščanska kri zaradi sv. vere v provinciji Maranhao, meječi ob provinciji Amazon in Para v Braziliji. V gorenjem Alegru več milij od Bara du Corda so sezidali nekateri italijanski kapucini, duhovniki in bratje, priprost samostan in šolo za spreobrnitev in vzgojo indijanskih otrok. Misijonarji so se preživljali z obdelovanjem polja in živeli v najlepšem miru z divjaki - rudečkožci, tudi so že krstili več odraslih Indijancev. Kar se je nezaupnost polastila divjakov. Nekateri izmed njih so razstrosili lažljivo vest, da menihi le zato vzgajajo indijanske otroke, da jih pozneje prodajajo v tuje dežele. To je razburilo Indijance do skrajnosti. Tolpe divjakov so oborožene z noži in puškami, naškočile cerkev in samostan in neusmiljeno pomorile misijonarje in katekumene. Potem so krvoločneži zažgali gospodarska poslopja in napadli hiše in kmetije krščanskih Indijancev. Pomorili so cele družine. Andrej Karol de Oliveira, v čegar hiši je bilo zbranih 28 kristijanov, je težko ranjen pribežal v Barra in prinesel žalostno poročilo, da so na najgrozovitejši način umorili njegovo ženo in otroke in vse, ki so bili v njegovi hiši. Kakor hitro so oblasti zvedele o tem mesarskem klanju, so takoj odposlale oddelek vojakov pod poveljništvom kapitana Tomaža Vierra Passos na lice mesta. Dospelšim v Alto Alegre, se je pokazal grozovit prizor. Cerkev, samostan in šola so bili nastlani z mrličmi, mlake krvi so bile videti povsod in divji Indijani so ropali in onečastovali mrtva trupla krščanskih mučnikov. Kapitan Passos je takoj ukazal streljati na divjake, a v istem trenutku je pridrla iz gozda množica oboroženih Indijancev. Začel se je boj, a poveljnik Passos je takoj spoznal, da se ne more ustavljati veliko močnejšemu sovražniku in se je umaknil nazaj. V petih minutah so bili štirje njegovi vojniki ubiti in enajst ranjenih. Napad na cerkev so pripravili divjaki s satansko zlobnostjo. Izvršili so ga v času, ko se je darovala sveta maša, in sicer v najsvetejšem trenutku, pri povzdigovanju. Nihče ni slutil nevarnosti, ko so se vsule kroglice kakor toča na uboge kristjane klečeče pred oltarjem. Kapitan Passos ceni število umorjenih kristjanov na dvesto. «Slov. List».

Cerkev Matere Milosti v Mariboru. Kako je kaj z našo Marijino cerkvijo v Ma-

riboru? Ali še obstoji Marijina družba za zidanje cerkve in se prinašajo družniki svoje milodare za cerkev Matere Milosti? Tako nas povprašujejo naši dobrotniki od mnogih strani. Odgovorimo, da kmalu naročimo novi oltar in novi krasni prestol za čudodelno podobo Matere Milosti, ki bodeta primerna mogočni stavbi in slikariji cele cerkve. Ker so nekateri družniki zaostali se svojimi milodari, ki znašajo blizu 120.000 K in še smo vrhu tega zmiraj dolžni 80.000 K, nam še ni bilo mogoče naročiti novega oltarja in prestola za čudodelno podobo. Prosimo tedaj naše družnike in dobrotnike, naj zopet začnejo, ko to preberejo; saj se njim ni treba ozirati na izostale milodare v pretečenih letih! Zadolžni smo, če nas le znanprej ne pozabijo in ne zapustijo. Nove družnike še vedno radi sprejemamo. — Frančiškanski samostan v Mariboru, 6. novembra 1901. P. Filip Benicij Perc, gvardijan. P. Kalist Heric, župni upravitelj in predsednik Marijine družbe.

Cven pri Ljutomeru. Naša cerkev v Ljutomeru, katera je bila letošnje leto vsled požara hudo poškodovana, je spet prenovljena. Slikar Horvat iz Gornje Radgone je res opravil svoje delo čedno in prav okusno, za kar mu izrekamo tukaj našo pohvalo. Edino kar še nam manjka, so orglje, kjer se je požar vnel in potem tudi drugo cerkveno spravo poprijel in deloma vničil. Pričakujemo da bodo orglje, katere so novo naročene, odgovarjale po svoji zvočnosti, natančnosti in prijetnosti glasov terjatvam našega časa.

Gospodarske stvari.

(Piše Ivan Vuk.)

Razložek med svežim in starim gnojem. Ako gnoj dalje časa leži, izpremeni se močno. Prej slamnati gnoj postane sčasoma droben in masten. V svežem gnoju se še dobro pozna stelja, pozneje pa segnije vse skupaj v črno, spehasto tvarino. Pri tem se množina gnoja zmanjša; iz velikega kupa postane majhen kup gnoja. V kupu ležoč gnoj segnije s pomočjo zraka (kisika), toplote in vlažnosti. Pri tem razkroju se razvijajo poglavitne snovi: ogljikova kislina, ubežljivi amonijak in samočisti dušik; vse te snovi uhajajo v zrak, in sicer v toliko večji množini, kolikor slabše ravnamo z gnojem. Veliko samočistega dušika se napravlja posebno v tistem gnoju, kateri gnije v preveliki moči, kar vidimo največ pri nas. Z dušikom se izgubi najdragocenejša snov iz gnoja. Prestar gnoj je malo vreden, ker je pust in prazen na redilnih snoveh. Ravno kar izkidan gnoj je pa preveč slamnast, nekako presurov za rabo. Od 100 kg svežega gnoja dobimo komaj polovico mastnega ali spehastega gnoja.

Kako je v obče ravnati s hlevskim gnojem? S hlevskim gnojem moramo tako ravnati, da se blato in scalnica dobro pomešata s steljo in da se gnoja čisto nič ne izgubi. Posebno lahko se nam izgubi dragocena gnojnica in pa ubežljive snovi, kakor n. pr. amonijak, samočisti dušik, tedaj tiste snovi, ki nastajajo pri gnitju, in katere so najvažnejše v gnoju, ker se po njih ravna vsa vrednost gnoja. — Pri tej priliki lahko rečem, da je hlevski gnoj ravno to za rastlino, kar seno za živino. Dobro posušeno sladko seno tekne vsaki živini, po dežu izprano in pokvarjeno pa ni dosti prida. Ravno to velja za hlevski gnoj. Dobro napravljen gnoj izda veliko, dočim ni dosti pomagano z gnojem, katerega je dež izpral, solnce prepekalo itd. V nobeni stvari ne grešijo naši gospodarji toliko, kakor pri gnoju, ker ga puščajo še sploh v nemar. Kamorkoli grem, povsod vidim, da se gnoj pušča v kupčkih, kakor se je zmetal na gnojišče in da se gnojnica odtega po potih in cestah, da človek skoraj iti ne more. Ker je scalnica posebno bogata na dušiku, je zaradi tega zelo važno gnojilo za rastline. Gnojilnica je pa še več vredna, ker ima v sebi tudi vse tiste snovi iz gnoja, katere je v sebi raztopila. Velika

škoda in napaka je tedaj, če gospodarji kupujejo razna gnojila, gnojnico pa puščajo odtekat iz gnojišča. To je pač potrata v gospodarstvu, da je ni najti jednake. Žalibog, da naši gospodarji še sedaj tega ne izprevidijo, in da hodijo v veliko škodo še vedno po potu starokopitnosti. Ako se še jim tako prigo-varja in dokazuje, vse nič ne pomaga. Odgovor je vedno eden in isti: «Moj oče in dedek sta tako delala pa sta tudi gnojila, pa še bom jaz.» Radoveden sem, ali bo veljal zmiraj ta izgovor.

Sestava hlevskega gnoja. Hlevski gnoj obstoji iz blata, scalnice in stelje. Blato je bogato na fosforovi kislini, scalnica pa na dušiku in kaliju. Iz tega lahko vidimo, da dobimo le tedaj najboljši gnoj, ako mešamo blato s scalnico. Čim boljša je krma, katero dajemo živini, tem boljši je tudi gnoj. Slama in sploh premalo tečna krma daje slab gnoj.

Vrednost gnoja se ravna tudi po stelji. Steljo rabimo v prvi vrsti za to, da imajo živali snažno, suho in gorko ležišče, potrebujemo jo pa tudi za to, da se z njo pomeša gnoj in tako zlajša vso nadaljno ravnanje z gnojem. S steljo zboljšamo gnoj in povečamo njegovo množino. Važna je stelja tudi za to, ker vpije gnojnico in pomaga, da gnoj prehitro ne gnije.

Najboljša stelja je slama; ona popije največ gnojnice in daje gnoj, ki najbolje rahlja težko zemljo. Slami podobno steljo daje močvirna trava. Listje je že nekoliko slabše za nasteljo; kjer se pridela malo slame in še se ta porabi za krmo, škopo itd., tam so gospodarji prisiljeni, rabiti za nastil listje in druge stvari. Praprto je tudi dobra Zdrobljena šota — šotni drob — je prav dobra nastelja. Žaganje ni dosti prida, ker je trdo in se ne napije z gnojnico; zaradi tega tudi počasi gnije. Tudi mah ni dosti prida. Smrečje, brinje daje tudi slabo steljo, ki je porabna za težko zemljo. Nekateri porabijo za nastil tudi posušeni plevel; proti taki porabi ugovarjam, ker se s plevelnim gnojem «vedoma» seje plevel po njivah. V plevelu je najti več ali manj kaljivega semena, ki se z gnojem vred raztrosi po njivah. Čim boljša je stelja, temveč je vreden tudi gnoj.

V desetih meterskih centih gnoja nahajamo približno sledeče množine najvažnejših redilnih snovi: 4,2 kg dušika, 1,9 kg fosforove kisline in 5 kg kalija.

Redilne snovi so v gnoju deloma težko raztopne, tako da jih rastline ne morejo takoj porabiti. Zaraditega tudi vidimo, da izda hlevski gnoj za več let. Posebno ugodno vpliva hlevski gnoj tudi zaradi tega na rodovitnost zemlje, ker se napravlja iz njega črna prst, katera dobrodejno pomaga, da se težka zemlja rahlja, lažje ogreva i. t. d.

Koliko se izvozi vina iz Italije v Avstro-Ogrsko. Po izkazu uradne statistike se je l. 1898 iz Italije izpeljalo vina skupno 246 milijonov hektolitrov, a leta 1899 238 milijonov. Od izpeljanega vina je lani prišlo v Avstro-Ogrsko 123 milijonov hektolitrov, v osrednjo in južno Ameriko 0312, v Švico 0311 in v Nemčijo 0240 milijonov hektolitrov. Še več je dohajalo v našo monarhijo italijanskega vina primeroma lanske leto. Kajti l. 1899 se je vpeljalo do konca meseca sept. 844.537, a lani 956.585 hektolitrov. Skupno se je lani do novembra v Avstro-Ogrsko pripeljalo vina v sodih 977.377 hektolitrov, torej komaj 21.000 hektolitrov več kot samo iz Italije. Teh podatkov so lahko veseli žejni pivci, a žalostni posestniki domačih vinogradov, kateri morajo poleg visokih davkov drago plačevati delavce. Zdaj imamo zopet trgateg, in s skrbjo gledajo naši vinogradniki v bodočnost, če jim bo zopet toliko škode naredila tuja konkurenca. Zadnji čas je, da si s pravično trgovsko pogodbo varuje domači pridelek. Po »Slovenca«.

uloge, govornik nam je zagotovljen, torej le pridi tako zaželjeni dan 24. november! Ker je ta dan namenjen zlasti za mladeniče, uljudno vabijo že sedaj vse bližnje in daljne tovariše k slavnosti benedikt. mladeniči.

Griže. Dne 17. novembra 1901, popoldan ob 3. uri, vrši se redni občni zbor kmečkega bralnega društva v Grižah v društvenih prostorih. — Spored: 1. pozdrav, 2. poučljivi govori o kmetijstvu sploh, 3. pobiranje letnine in vpis novih udov, 4. sprememba pravil društva, 5. predlogi in

nasveti. — K obilni udeležbi prijazno vabi odbor.

Bralno društvo v Podvincih pri Ptuiju priredi veselico v nedeljo, dne 17. novembra popoldne ob 3. uri v gostilni gosp. Vojskovi. Vspored: gospodarstveni pogovori, igra, srečolov itd. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor.

Loterijske številke.

Gradec 6. nov. 1901. 42, 12, 56, 88, 50
Dunaj „ „ 30, 54, 12, 42, 14

Listnica uredništva. Laški trg. To so obiteljske, ne pa politične stvari, in obiteljske stvari nas nič ne brigajo. Navrh pa še bi nas Vaš dopis spravil v kajho, po kateri pa nikakor ne koprimo! — Iz Mozirja imamo še več gradiva, katerega pa nam ni pisal tamošnji gospod kapelan, kakor bi se mislilo. Počakali bomo, če bodo utihnili nasprotniki! — Dopisniku iz Cerja. Gospodu bi gotovo ne bilo ljubo, če to priobčimo.

Foulard-svila 65 kr. do 3 gld. 35 kr. meter za bluže in celo obleko, kakor tudi Hennebergova svila črna, bela in barvana od 65 kr. do 14 gld. 65 kr. m. Pošilja se vsakemu poštne in carine prosto na dom. Vzroci obratno. Pisemska poština v Švico je podvojena. G. Henneberg, tovarna z svilo (c. kr. dvorni zalegatej) Zürich. 37 17—4

Vsaka beseda
stane 2 v.
Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.
Večkr. objava
po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravnstvo se mora znanika za odgovor pridejati.

Proda se.

Hiša v Studencih z vrtom, vodnjakom in kletjo, blizu sv. Jožefa, se takoj proda. Naslov pri upravnstvu. 484 10—6

Letošnje vino iz Slov. goric, domačega pridelka, se proda. Belo vino liter 18 kr., belo izabelo liter 12 kr., malo rudeče izabelo liter 11 kr. Kdor želi manj kot jeden polovnjak, naj pošlje posodo. Janez Šuen, posestnik v Gaberniku, Juršinci pri Ptuiju. 555 2—1

V najem se da.

Prodajalnica s krčmo vred pri farni cerkvi v Mariborski okolici se da v najem. Prevzeti je blaga za okoli 1000 K. Oglasila na: „Rozmarin“, poste restante Maribor. 561 2—1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Poudarje pod „1.70 Gradec, poste restante.“ 222

Vrtnar ali oskrbnik želi nastopiti službo ob novem letu ali pa na spomlad. Glasom spričevala je vinorejsko šolo dovršil z dobrim uspehom in je praktično izurjen v nasajenju američanskih trt. Naslov pove upravnstvo. 550 2—1

Cerkveno predstojništvo male župnije brez orgljavca in cerkvenika išče pametnega naslednika. — Kje? pove upravnstvo. 552 1—2

Priporočilo. Kdor hoče pri cerkvi in zvoniku imeti dobro, trpeče, solidno in po nizki ceni kleparsko delo napravljeno, naj vzame gosp. Janeza Skoberne, kleparja v Celji za tako delo in bode zadovoljen. Na Prevorji je tako delo v občno zadovoljnost faranov zgotovil. — Jurij Vtičar, župnik. 549 2—1

Čevljarskega učenca sprejme Franc Narath, čevljarski mojster v Mariboru, koroške ul. št. 9. 542 3—2

Orgljarska in cerkov. služba se takoj odda v Stranica pri Konjicah. 553 3—1

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Zahvala in priporočilo.

Podpisana sva bila zavarovala svoja poslopja zoper požar pri banki „Slaviji“ v Pragi po njenem glavnem zastopniku gosp. Ivanu Likarju v Celju. — Ker sva pogorela in nama je banka „Slavija“ po g. Likarju v Celju vso škodo do zadnjega krajevarja tako hitro in pošteno izplačala, da sva s tem popolnoma zadovoljna, se za to lepo zahvaliva in banko „Slavijo“ ter g. Likarja v Celju vsakemu za zavarovanje poslopja posebno priporočava. 558 (1—1)

Gregor in Marija Petrovič po domače pri Petru, posestnika v Drešnjivasi pri Celju, občina Petrovče.

Zahvala.

Za mnogobrojno izkazano nam sočutje in tolažbo ob prebriski zgubi predragega nam očeta, oziroma brata, strica, ujea itd. gospoda

'FRANJO-ta ŽITEK,

veleposestnika na Moti,

smo dolžni posebno našemu preljubemljivemu č. g. župniku M. Meško-tu in g. Rud. Horvat-u za ves trud in skrb, ki sta ga imela z blagim pokojnikom pri njegovi toli nagli smrti; nadalje za številno spremstvo k zadnjemu počitku, zlasti č. duhovščini, slav. učitelstvu, pevskemu zboru za ganljivo nagrobno, ter sploh vsem prijateljem in znancem, ki so spremljali njega telesne ostanke na pokopališče, izreči najprisernejšo zahvalo.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Kapela pri Radgoni, dne 29. okt. 1901.

539 1—1

Žalujoci ostali.

Razglas.

Posojilnica v Mariboru podeli za šolsko leto 1901/1902 iz ustanove rajnega gosp. Franca Rapoca visokošolcem

devet štipendij

v znesku po 300 K.

Pravico do teh štipendij imajo dijaki slovenske narodnosti, posebno iz mariborskega in šoštanskega okraja in tudi taki, ki se po dovršenih naukih pripravljajo za stroge skušnje v dosego doktorata.

Prošnje za štipendije, obložene s krstnimi listi, spričevali uboštva, o skušnjah in z indeksi vlože naj se pri Posojilnici v Mariboru do 20. novembra t. l.

V prošnji naj se tudi omeni, uživa li prosilec že od drugod kako podporo in v kakem znesku.

V MARIBORU, dne 7. novembra 1901.

560 1—1

Ravnateljstvo.

Na debelo. * Na drobno.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izberi.

Opozarja na svojo veliko zalogo traverz, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stran.šča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavebnih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Čistilnice ter drugi poljedelski in vinorejski stroji

iz najbolj slovečih tovarn po zelo nizkih cenah.

355 7

Velika izber železnih nagrobnih križev.

Postrežba točna. * Nizke cene.

Novo!

**Molitvenik
Sveto opravilo.**

Za mladino in tudi za odrasle.

Spisal

Jožef Čede,
kapelan.

Cena 70 vin, po pošti
10 vin. več.

— Priporoča —
tiskarna sv. Cirila.

Novo!